

จักรพันธ์ จินดาวงศ์ : แนวการปฏิบัติและแนวโน้มทางการบัญชีการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมประเภทที่มีผลกระทบโดยตรงหรือมีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม (PRACTICES AND TREND OF ENVIRONMENTAL FINANCIAL ACCOUNTING AND ENVIRONMENTAL DISCLOSURES OF INDUSTRIES WITH DIRECT OR SIGNIFICANT ENVIRONMENTAL IMPACTS) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจิต หาว์ตร, 182 หน้า. ISBN 974-53-2181-8.

วิทยานิพนธ์นี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวทางการปฏิบัติงานและแนวโน้มของบัญชีการเงินเพื่อสิ่งแวดล้อม และแนวโน้มในการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานทางการเงินและรายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในช่วงปี 2539 ถึง 2544 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยนี้ได้แก่ บริษัทในอุตสาหกรรม 9 ประเภทที่องค์การสหประชาชาติกำหนดว่า การดำเนินงานมีผลกระทบโดยตรงหรือมีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมจำนวน 40 บริษัท ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยสารสนเทศสิ่งแวดล้อมโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระจากข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่พบในรายงานทางการเงินและรายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทกลุ่มตัวอย่าง และได้ทำการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความมีนัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงการเปิดเผยข้อมูลโดยใช้ McNemar Test ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีหรือสมุหบัญชีจาก 7 บริษัทในกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวการปฏิบัติงานบัญชีการเงินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า มีการเพิ่มขึ้นในแนวโน้มการปฏิบัติงานบัญชีการเงินที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและแนวโน้มการเปิดเผยสารสนเทศสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในช่วงปี 2539 ถึง 2544 รูปแบบการเปิดเผยสารสนเทศสิ่งแวดล้อมที่พบมากที่สุดคือ สารสนเทศเชิงคุณภาพ ซึ่งอีก 2 ประเภทได้แก่ เชิงปริมาณ และเชิงการเงิน ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงปัญหาในการนำหลักการบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับรายการค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมและหนี้สินสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นมาประยุกต์ใช้ในองค์กรว่าคือ ความยุ่งยากและปัญหาในการกำหนดมูลค่าและการจัดประเภทรายการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เนื่องจากขาดมาตรฐานการบัญชีในการอ้างอิงเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสามารถระบุว่า ปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีผลต่อการกำหนดรูปแบบการเปิดเผยสารสนเทศสิ่งแวดล้อมมากที่สุด คือ สภาพเศรษฐกิจของประเทศ และปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อการกำหนดรูปแบบการเปิดเผยสารสนเทศมากที่สุด คือ ทศนคติและการกำหนดนโยบายของฝ่ายบริหารต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และสาเหตุสำคัญที่ทำให้จำนวนของบริษัทกลุ่มตัวอย่างเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากขึ้นได้แก่ การได้รับใบรับรอง ISO 14000 และความสนใจในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

ภาควิชา.....การบัญชี..... ลายมือชื่อนิสิต.....จักรพันธ์ จินดาวงศ์
สาขาวิชา.....การบัญชี..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2547.....

4482520026 : MAJOR ACCOUNTING

KEY WORDS: ENVIRONMENTAL ACCOUNTING / ENVIRONMENTAL DISCLOSURE

JUKAPUN JINDAWONG : PRACTICES AND TREND OF ENVIRONMENTAL
FINANCIAL ACCOUNTING AND ENVIRONMENTAL DISCLOSURES OF INDUSTRIES
WITH DIRECT OR SIGNIFICANT ENVIRONMENTAL IMPACTS. THESIS ADVISOR :
ASSISTANT PROFESSOR PRACHIT HAWAT, Ph.D., 182 pp. ISBN 974-53-2181-8.

The purpose of this thesis is to study the practices and trend of environmental financial accounting and environmental information disclosure between 1996 to 2001. The sample included 40 corporations from the 9 industries identified by the United Nations to have direct or significant environmental impacts. Content analysis was done on their financial reports and environmental performance reports. The statistical significance test of change is McNemar Test. In-depth interviews on environmental accounting practices were conducted with 7 financial controllers selected from the sample corporations.

The hypothesis testing results indicate increases of environmental accounting and environmental information disclosure in the years 1996 and 2001 at the significant level of 0.05. Qualitative disclosure was the type used by most corporations while the other two types include quantitative and financial. The interviewees mentioned problems in measuring and classifying environment related transactions because of lacking accounting standard on the environmental issue. In addition, the results also reveal that national economic condition was the most important external factor impacting disclosure format. The most important internal factors were management attitude and policy on the environmental management. The increases in disclosures found in this research were driven by the ISO 14000 certificate the corporation received and voluntariness to report environmental performances.

Department.....Accountancy..... Student's signature..... *Jukapun Jindawong*
Field of study.....Accounting..... Advisor's signature..... *Prachit Hawat*
Academic year.....2004.....